

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston lausuntopyyntö maa-ainesten ottaminen pohjavesipinnan yläpuolelta ja alueen maisemoiminen Kankaalan alueella, Sotkamo

YMPTEKLT 28.09.2022 § 121

221/11.01.00.03/2022

Ympäristötarkastaja Kuljetuspolar Oy hakee Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta vesilain (587/2011) mukaista lupaa maa-ainesten ottamiseksi pohjavesipinnan yläpuolelta ja alueen maisemoimiseksi Kankaalan maa-aineksenottoalueella Sotkamossa (PSAVI/2995/2022).

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pyytää hakemuksesta lausuntoa Sotkamon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta 22.9.2022 mennessä. Lausunnon antamiselle on pyydetty ja saatu lisääaikaa 30.9.2022 saakka.

Kuljetuspolar Oy hakee vesilain mukaista lupaa maa-ainesten ottamiseen pohjavesipinnan yläpuolelta 150 000 m³ ottomäärälle kolmen vuoden ajaksi. Lupaa haetaan 1,1 ha alueelle tiloille Hiekkatörmä 765-401-8-62 ja Metikkö 765-401-8-91, joihin on 30.9.2022 saakka voimassa oleva PSAVI:n vesilain mukainen lupa (PSAVI 90/2019, Dnro PSAVI/73/2018) sekä Sotkamon kunnan myöntämä maa-ainelupa (YMPTEKLT 23.10.2019 § 118). Hakemuksen mukaan kyseessä on olemassa olevan ottotoiminnan jatkaminen jo avatulla maa-ainesten ottoalueella sekä ottoalueen maisemoiminen tulevaa kaavanmukaista käyttöä varten.

Hankealue sijaitsee tärkeäksi luokitellulla Kankaalan pohjavesialueella Vuokatti 1176502A, jossa sijaitsee myös kaksi vedenottamo. Olemassa olevat ja mahdollinen uusi Kankaalan vedenottamo sijaitsevat ottoalueen luoteis- ja länsipuolella ja pohjaveden virtaus tapahtuu vedenottamoilta ottoalueelle päin. Etäisyyttä mahdolliseen uuteen vedenottamoon tulee 460 metriä.

Tehtyjen pohjavesi-havaintojen perusteella suunniteltu ottotasoa on + 146 (N60). Mitatut pohjavesipinnat ovat vaihdelleet välillä 139,48-139,84 (N60). Ottotasot on suunniteltu siten, että suojakerros pohjavesipinnan yläpuolella jää riittävän suureksi, vähintään 6 metriä, ja olevien pohjavesivarantojen säilyminen nykyisellä tasolla ja tilassa voidaan turvata myös tulevaisuudessa. Pohjavesipinnan korkeutta mitataan neljä kertaa vuodessa sekä vesinäytteet otetaan kerran vuodessa. Alueella ei ole tavattu erityisiä, suojeltavia kasvi- tai eläinlajeja, joiden elinympäristö tulisi säilyttää. Alueella ei säilytetä polttoaineita ja työkoneissa on ajoneuvokohtainen öljyntorjuntakalusto.

Suunniteltu ottoalue sijoittuu Vuokatin osayleiskaavassa 2035 urheilu- ja virkistyspalveluille (VU) sekä erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta omaavalle maa- ja metsätalousvaltaiselle (MU) alueelle. Kulku alueelle tapahtuu monttialueen eteläreunasta maantien 899 kautta. Arvioidut liikennemäärät edestakaisena liikenteenä ovat noin 30-40 kpl / tpu.

Mahdolliset pohjaveden laatua heikentävät vaikutukset voivat aiheutua työ- ja kuljetuskaluston polttoaine- tai öljypäästöistä ja pohjavettä suojaavan maakerroksen poistosta, jolloin sade- ja sulamisvesien sisältämät epäpuhtauden imeytyvät maaperään / pohjaveteen nopeammin. Hakijan mukaan konekaluston päästöt voidaan ehkäistä huolletulla ja oikeanlaisella kalustolla, varotoimenpiteillä sekä henkilökunnan ohjeistuksella. Oton kohdistuminen olemassa olevalle alueelle, jolta pintamaat on poistettu aikaisemmin, ei vähennä suojaavan maakerroksen pinta-alaa ottoalueella. Luiskaukset tehdään kaltevuudella 1:2-1:3 ja ottoalueen reuna ja pohja metsitetään. Maisemointia tehdään jo oton aikana mahdollisuuksien mukaan.

Pohjavesitarkkailun perusteella toiminnasta ei ole ollut haittaa alueen pohjavesivarantojen hyödyntämiselle, muille toiminnoille tai ympäristölle yleensä. Ottamistoiminnalla ei ennalta arvioiden tule olemaan haitallisia vaikutuksia mahdollisen vedenottamon laadulle tai määrälle nyt tai tulevaisuudessa.

Lisätietoja: ympäristötarkastaja Teija Härkönen, puh. 044 750 2179, teija.harkonen@sotkamo.fi

Tekninen johtaja
Ehdotus

Sotkamon ympäristö- ja tekninen lautakunta lausuu seuraavaa:

Lupakäsittelyssä on otettava riittävällä tasolla huomioon samalle alueelle kohdistuvan vedenottamon vireillä oleva lupahakemus ja annettava tarvittavat lupamääräykset maa-ainesten ottamista koskevaan lupaan mahdollisen vedenottamotoiminnan turvaamiseksi sen vaatimassa laajuudessa. Vaikka toiminnasta ei ole aikaisemmin ollut haitallisia vaikutuksia veden laadulle tai määrälle, liikenne ja alueella työskentelevät työkonet aiheuttavat aina riskin pohjaveden laadulle mahdollisten polttoaine- ja/tai öljyvahinkojen kautta. Liikenteen siirtäminen kulkemaan maantien 899 kautta vähentää kuitenkin ajoneuvoista aiheutuvia riskejä.

Maa-ainesten ottotoiminnan jatkamisessa on huomioitava riittävä, vähintään kuuden metrin paksuinen suojakerros pohjaveden laadun turvaamiseksi. Pohjaveden laatutarkkailua on toteutettava vähintään nykyisessä laajuudessa. Lautakunta haluaa myös muistuttaa, että ottamistoiminnasta aiheutuvan pölyn sidontaan tulee käyttää ainoastaan vettä pohjaveden laadun varmistamiseksi.

Ottoalueen luiskaukset tulisi tehdä kaltevuudella 1:3 alueella liikkumisen turvallisuuden takaamiseksi sekä maisemallisten vaikutusten vuoksi. Maisemoinnin toimenpiteet on aloitettava mahdollisimman aikaisessa vaiheessa jo ottotoiminnan aikana. Maa-ainesten ottamistoiminta ei saa vaarantaa alueen kaavoituksen mukaista käyttötarkoitusta.

Päätös

Lautakunta hyväksyi teknisen johtajan ehdotuksen.

Ympäristötarkastaja Teija Härkönen oli asiantuntijana tämän pykälän esittelyn aikana.

Otteet

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristötarkastaja
